

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev1 12/10
20.01.2011. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Mirjane Derasimović i Mihaila Rulića, članova veća, u parnici tužilaca K.K. iz N.S., B.K. iz Č., A.K. iz N.S. i O.V. iz N.S., koje zastupa M.Đ., advokat iz N.S., protiv tuženih B. a.d. iz N.S., koga zastupa M.V., advokat iz N.S., E.b. a.d. iz N.S., koju zastupa M.V. iz N.S. i JP „...“ B, radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 5914/07 od 27.3.2008. godine, u sednici održanoj dana 20.1.2011. godine, doneo je R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 5914/07 od 27.3.2008. godine i presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. 5242/05 od 10.5.2007. godine i predmet USTUPA Osnovnom sudu u Novom Sadu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 5914/07 od 27.3.2008. godine odbijena je žalba tužilaca i potvrđena presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. 5242/05 od 10.5.2007. godine, kojom je: odbijen tužbeni zahtev kojim su tužioci tražili da se 1) obaveže prvotuženi da tužiocima isplati za površinu od 1ha 28 ari i 97m² ukupno 8.238.345,00 dinara u jednakim tromesečnim ratama, u roku od deset godina, počev od isteka godinu dana od pravnosnažnosti rešenja Opštinskog suda u Novom Sadu R. ... računajući od 5.5.2003. godine, sa kamatom u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, počev od 14.11.2002. godine na glavnici od 8.238.345,00 dinara do isplate, svake tromesečne rate, a sve do isplate poslednje 40-te rate, koja dospeva dana 6.5.2013. godine, a dospеле obaveze na ime razlike za četvrtu dospelu ratu iznos od 58.628,79 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 9.2.2005. godine do isplate, za petu dospelu ratu iznos od 66.416,37 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.5.2005. godine do isplate, za šestu dospelu ratu iznos od 75.968,28 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 5.8.2005. godine do isplate, za sedmu dospelu ratu iznos od 85.598,47 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 7.11.2005. godine do isplate, 2) utvrdi da je drugotužena dužna Rev1 12/10

-2-

da isplaćuje tužiocima za površinu od 1ha ukupan iznos od 6.387.800,00 dinara u jednakim novčanim iznosima od po 159.695,00 dinara, u jednakim tromesečnim ratama u roku od 10 godina, počev od isteka godinu dana od pravnosnažnosti rešenja Opštinskog suda u Novom Sadu R. ... računajući od 5.5.2003. godine, sa kamatom u visini rasta cena na malo prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, počev od 14.11.2002. godine, na glavnici od 6.387.800,00 dinara do isplate svake tromesečne rate, a sve do isplate poslednje 40-te rate koja dospeva 6.5.2013. godine, 3) obaveže trećetuženi da tužiocima isplati za površinu od 12 ari ukupan iznos od 766.536,00 dinara u jednakim novčanim iznosima od po 19.163,40 dinara počev od isteka godinu dana od pravnosnažnosti rešenja Opštinskog suda u Novom Sadu R. ... računajući od 5.5.2003. godine, sa kamatom, u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike počev od 14.11.2002. godine na glavnici od 766.536,00 dinara do isplate svake tromesečne rate do isplate poslednje 40-te rate koja dospeva dana 6.5.2013. godine, a dospela obaveza na ime razlike za prvu dospelu ratu u iznosu od 3.735,71 dinar, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 6.9.2004. godine pa do isplate, za drugu dospelu ratu iznos od 3.416,45 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 6.9.2004. godine do isplate, za treću dospelu ratu iznos od 7.117,53 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.5.2005. godine do isplate, za četvrtu dospelu ratu iznos 6.788,79 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.5.2005. godine do isplate, za petu dospelu ratu iznos od 6.388,60 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.5.2005. godine do isplate, za šestu dospelu ratu iznos od 6.910,36 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.8.2005. godine do isplate, za sedmu dospelu ratu iznos od 7.653,98 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 8.11.2005. godine do isplate; obavezani su tužioci da prvo i drugotuženima solidarno naknade troškove postupka u iznosu od 48.240,00 dinara.

Protiv ove drugostepene presude tužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Tužena E.b. a.d. N.S. je dostavila odgovor na reviziju tužilaca.

Odlučujući o reviziji tužilaca Vrhovni sud Srbije je presudom Rev. ... od 10.9.2008. godine odbio kao neosnovanu reviziju tužilaca.

Ustavni sud je, u postupku po ustavnoj žalbi B.K. iz Č., odlukom Už. ... od 15.7.2010. godine: 1) usvojio ustavnu žalbu B.K. i utvrdio da je presudom Vrhovnog suda Srbije Rev. ... od 10.9.2008. godine povređeno pravo podnosioca ustavne žalbe na imovinu zajemčeno odredbom člana 58. stav 2. Ustava RS; 2) poništio presudu Okružnog suda Srbije Rev. ... od 10.9.2008. godine i odredio da Vrhovni kasacioni sud doneo

ponisao presudu vrnovnog suda Srbije Rev. ... od 10.9.2008. godine i odlucio da vrnovim kasacionim sud donese novu odluku o reviziji koju je podnosilac ustavne žalbe izjavio

Rev1 12/10

-3-

protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 5914/07 od 27.3.2008. godine i 3) odlucio da se odluka objavi u „Službenom glasniku RS“.

U ponovnom postupku po reviziji tužioca B.K., čije se pravno dejstvo proteže i na ostale jedinstvene suparničare na tužilačkoj strani, u smislu člana 204. u vezi člana 399. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 125/04), koji se primenjuju na osnovu člana 55. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 111/09), obzirom da je revizija tužilaca izjavljena protiv navedene drugostepene presude pre 29.12.2009. godine, Vrhovni kasacioni sud je utvrdio da je revizija osnovana.

Naime, rešenjem Opštinskog suda u Novom Sadu R. ... od 14.11.2002. godine, donetom u vanparničnom postupku, utvrđena je naknada predlagacima K.K., D.K. i B.K. za vraćeno ranije prinudno otkupljeno zemljište od ranijeg sopstvenika B.K., suvlasništvo predlagača u jednakim delovima i to: za površinu od 1ha 28 ari i 97m² u ukupnom iznosu od 8.238.345,60 dinara, na dan 14.11.2002. godine u jednakim novčanim iznosima, pa je obavezan protivnik predlagača B. a.d. N.S. da navedeni iznos isplati predlagacima putem isplatne blagajne u jednakim tromesečnim ratama u roku od 10 godina, počev od isteka godinu dana od pravnosnažnosti ove odluke, sa kamatom u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, a od dana dospelosti do isplate, za površinu od 12 ari ukupan iznos od 766.536,00 dinara, predlagacima na jednake novčane iznose, a na dan 14.11.2002. godine, pa je obavezan protivnik predlagača JP „...“ da putem isplatne blagajne isplati navedeni iznos predlagacima u jednakim tromesečnim ratama u roku od 10 godina, počev od isteka godinu dana od dana pravnosnažnosti ove odluke, sa kamatom u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, a od dana dospelosti do isplate, za površinu od 1ha i 1m² ukupni iznos od 6.387.800,00 dinara predlagacima, a na dan 14.11.2002. godine, pa je obavezan protivnik predlagača N.b. a.d. N.S., da putem isplatne blagajne isplati navedeni iznos predlagacima u jednakim tromesečnim ratama u roku od 10 godina, počev od isteka godinu dana od dana pravnosnažnosti ove odluke, sa kamatom u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, a od dana dospelosti do isplate; kao i da protivnici predlagača predlagacima solidarno naknade troškove postupka u iznosu od 1.109.500,00 dinara.

Tužioci A.K. i O.V. su zakonski naslednici predlagača, sada pok. D.K. biv. iz N.S., a drugotužena E.b. a.d. N.S. je pravni sledbenik protivnika predlagača N.b. a.d. N.S.

Rev1 12/10

-4-

Tužbenim zahtevom u ovoj parnici tužioci zahtevaju ponovno utvrđenje obaveza tuženih na isplatu naknade u rokovima i na način propisan zakonom uz drugačiji obračun kamate, jer im je zbog pogrešne interpretacije zakonskih odredaba u vanparničnom rešenju: „a od dana dospelosti do isplate“ u izvršnom postupku kamata obračunata u visini rasta cena na malo samo za period za vreme docnje u plaćanju pojedinačnih rata i to od dana docnje do isplate, umesto od pravnosnažnosti odluke o naknadi za pojedinačnu ratu.

Odlučujući o ovako postavljenom zahtevu tužilaca prvostepeni sud je zahtev tužilaca odbio kao neosnovan, a drugostepeni sud je odbio žalbu tužilaca i potvrdio navedenu prvostepenu presudu o odbijanju zahteva tužilaca, navodeći da je citiranim rešenjima vanparničnog suda – Opštinskog suda u Novom Sadu R. ... od 14.11.2002. godine, kamata na dosuđene iznose određena u svemu u skladu sa posebnim zakonima, u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, a od dospelosti svake rate do isplate, da su tuženi redovno isplaćivali tromesečne rate tužiocima prema navedenom rešenju, zbog čega nema osnova za primenu zakonske zatezne kamate na navedene iznose, posebno imajući u vidu da obaveza tuženih prema tužiocu nije dospela u celosti jer poslednja isplatna rata dospeva 2013. godine.

Revizijom tužilaca se osnovano ukazuje da su nižestepeni sudovi odlučujući o zahtevima tužilaca pogrešno primenili materijalno pravo i da je zbog toga činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

Prema odredbama člana 9. Zakona o načinu i uslovima priznavanja prava i vraćanju zemljišta koje je prešlo u društvenu svojinu po osnovu poljoprivrednog zemljišnog fonda i konfiskacijom zbog neizvršenih obaveza iz obaveznog otkupa poljoprivrednih proizvoda („Službeni glasnik RS“, br. 18/91, 20/92, 42/98), naknada za zemljište oduzeto po navedenim osnovima, određuje se na način i po propisima za utvrđivanje naknade za eksproprisanu nepokretnost.

U slučaju kad je visinu novčane naknade utvrdio nadležni sud u smislu odredaba član 12-b) stav 1. navedenog Zakona, naknada se plaća u jednakim tromesečnim ratama, u roku od 10 godina počev od isteka godinu dana od dana pravnosnažnosti sudske odluke. Na dospelu obavezu iz stava 1. ovog člana plaća se kamata

u visini rasta cena na malo, prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike (stav 3. člana 12-b).

Imajući u vidu zaštitnu i antiinflatornu funkciju kamate koja se plaća na iznose tromesečnih rata u visini rasta cena na malo prema poslednjim objavljenim podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, ova kamata se obračunava i plaća na svaku utvrđenu isplatnu ratu, počev od pravnosnažnosti sudske odluke pa do dospelosti rate utvrđene zakonom, a ne

Rev1 12/10

-5-

samo u slučaju docnje u isplati tromesečne rate. Na ovu revalorizacionu kamatu ima prvo svaki od učesnika kome je po navedenom propisu naknada za oduzetu imovinu utvrđena sudskom odlukom, kada je način plaćanja određen u okviru roka od deset godina. U suprotnom bilo bi povređeno pravo tužilaca na imovinu zajemčeno odredbom člana 58. stav 2. Ustava i članom 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kako su nižestepeni sudovi propustili da zahteve tužioca ocene saglasno navedenim propisima i utvrde da li je na isplatne rate tužiocima obračunata i kamata u visini rasta cena na malo saglasno stavu 3. člana 12-b) navedenog zakona, od pravnosnažnosti sudske odluke do dospelosti svake pojedinačne rate utvrđene zakonom, Vrhovni kasacioni sud je ukinuo obe nižestepene presude na osnovu ovlašćenja iz člana 407. stav 2. ZPP i odlučio kao u izreci.

Vrhovni kasacioni sud je ovaj predmet ustupio Osnovnom sudu u Novom Sadu, obzirom na zahteve određene u tužbi u novčanim iznosima kojima se zahteva isplata iznosa od 8.238.345,00 dinara od prvotuženog, 6.387.800,00 dinara od drugotuženog i 766.536,00 dinara od trećetuženog, ne računajući pripisane i obračunate kamate na pojedinačne rate, što prema kursu eura u odnosu na dinar u vreme podnošenja tužbe od 83,6000 dinara za jedan evro, predstavlja dinarsku protivvrednost 98.544,7966 evra - za 8.238.345,00 dinara u vreme podnošenja tužbe, na osnovu odredaba člana 22. Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS“, br. 116/08, 104/09) i člana 3. stav 1. tačka 20. Zakona o sedištim i područjima sudova i javnih tužilaštava („Službeni glasnik RS“, br. 116/08).

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti rečene nedostatke i doneti zakonitu i pravilnu odluku.

Predsednik veća – sudija

Snežana Andrejević, s.r.